

Брич Богдан Васильович
*молодший науковий співробітник,
Тернопільський національний економічний університет*

МОДЕЛІ ДІЯЛЬНОСТІ ЕНЕРГОСЕРВІСНИХ КОМПАНІЙ

Підтримка діяльності енергосервісних компаній проводиться у всіх розвинених країнах світу. Ця підтримка приблизно врівноважена з боку держави і регіональних органів, а приблизно десята частина – це підтримка міжнародних інституцій.

Діяльність енергосервісних компаній, які використовуються у міжнародній практиці характеризується наступним чином:

1. За видами послуг, що надаються замовникам:
  - інвестиційна оцінка енергоефективних проєктів, розробка бізнес-планів, проведення енергетичних аудитів, пошук та залучення інвестицій на енергоефективні проєкти, впровадження систем енергетичного менеджменту;
  - тепловізійна зйомка, розробка технічно-економічного обґрунтування (ТЕО) проєкту, розробка схем тепло- та водопостачання міст;
  - комплексні послуги (розробка та реалізація проєкту «під ключ»).
2. За джерелами фінансування заходів із підвищення енергоефективності:
  - кошти держави;
  - кошти регіональних органів влади;
  - кошти власника об'єкта або його представника (замовника);
  - кошти ЕСКО;
  - кошти вітчизняних фінансових установ;
  - кошти міжнародних фінансових установ.
3. Порядок розрахунків між власником об'єкта й ЕСКО:
  - оплата здійснюється одноразово;
  - оплата здійснюється поетапно протягом реалізації проєкту;
  - оплата здійснюється у визначений термін після завершення проєкту.
4. Набуття права власності. Правом власності на обладнання, встановленим на етапах реалізації проєкту:
  - належить власнику об'єкта;
  - належить ЕСКО.

Аналіз застосування ЕПК у розвинених країнах дає можливість виявити найпоширеніші моделі:

Енергосервісний перформанс контракт гарантованих заощаджень – GSC (Guaranteed Savings Contract). Дана модель спрямована на гарантування зменшення енергоспоживання до обумовленого рівня, проте без обов'язковості чіткої прив'язки до грошових коштів з метою економії.

Енергосервісний перформанс контракт спільних заощаджень – SSC (Shared Savings Contract). Дана модель побудована на зменшенні замовнику грошових витрат на енергоспоживання/комунальні послуги до відповідного рівня; при цьому компанія бере на себе зобов'язання за всіма ризиками (проектування, впровадження проекту, фінансування проекту).

Енергосервісний перформанс контракт із гарантованим поверненням інвестицій – FOC (First Out Contract). Дана модель є похідною контракту спільних заощаджень (Shared Savings Contract). Відмінність полягає в тому, що всі доходи, отримані від реалізації проекту, залишається в ЕСКО до моменту повного повернення інвестицій та отримання прогнозованого рівня дохідності: чим вищий рівень заощаджень, тим коротші періоди окупності контракту та його реалізації.

Енергосервісний перформанс контракт постачання енергоресурсів та енергоменеджменту – (Chauffage Contract). При такій моделі ЕСКО виступає постачальником енергоресурсів, забезпечуючи ефективну роботу вже наявної системи та узгоджений рівень комфорту (температура повітря, вологість тощо), зменшуючи при цьому рівень оплати споживачам через інвестування в енергоефективне обладнання або зниження собівартості енергоресурсу.

Енергосервісний перформанс контракт повного управління об'єктом нерухомості – (Full Management Contract). Дана модель поширена в США та Німеччині і полягає у співставленні зобов'язань з управлінням з обов'язками щодо підвищення енергоефективності об'єкта (Full Management Contract). Як правило, такі контракти стосуються забезпечення якісного утримання будинку і комфортних умов проживання.

Дані контракти спрямовані на планування і виконання робіт з утримання будинку (технічне обслуговування обладнання та елементів конструкцій, санітарне обслуговування, нагляд за прибудинковою територією) та надання комунальних послуг (енергопостачання, водопостачання і водовідведення, опалення тощо). Специфіка цих договорів полягає у підвищенні енергоефективності будинку до певного рівня

через фінансування від замовника та залучення підрядників до обслуговування жителів будинку.

Література

1. Брич В. Я., Шпак О. Л., Домбровський З. І., Тибінь А. М., Домбровський М. З. *Методи управління ризиками енергопостачальної компанії : монографія*. Тернопіль. ТНЕУ, 2013. 304 с.
2. Брич В., Федірко М., Франчук Л., Микитюк В. *Розбудова ринку енергосервісних послуг : світовий досвід та українські реалії*. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2017. №3. С. 7-20.
3. *A guide to Energy Performance Contracts and Guarantees*. URL: http://www.seai.ie/Your_Business/Public_Sector/Energy_Performance_Contracts_and_Guarantees.pdf.
4. Paolo Bertoldi, Bonigna Boza-Kiss, Silvia Rezessy «*Latest Development of Energy Service Companies across Europe*». URL: <http://bookshop.europa.eu/en/latest-development-of-energy-service-companies-across-europe-pbLBNA22927/>

Буга Леся Василівна
викладач,

Львівський університет бізнесу та права

ЗМІСТ ПОНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

На сучасному етапі розвитку суспільства та інформаційних технологій, вислів «хто володіє інформацією, той володіє світом», вже перестає бути таким умовним, як скажімо, він був у минулому столітті. Нині дійсно можна говорити про те, що світ стає суб'єктивно «меншим», доступнішим, процеси в ньому протікають швидше і більш того – вони відбуваються одночасно, технічні засоби дозволяють дізнаватися про події за допомогою обміну інформацією в будь-якому куточку практично в режимі реального часу. Інформація перетворилася з абстрактного поняття в один із найкоштовніших об'єктів Всесвіту. А розвиток усіх значимих подій в науці, комерції, соціумі пов'язаний саме з процесами виробництва і володіння інформацією [1, с.42]. На сьогодні в Україні питання забезпечення інформаційної безпеки набуває особливої актуальності, адже у ході проведення антитерористичної операції на Сході нашої держави, від того наскільки інформація буде захищеною